

Utbildningsinspektion i Valstads skola

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Valstads skola	Antal barn/elever/studerande
Grundskola	114
Skolbarnsomsorg	50
Förskoleverksamhet	21
Förskoleklass	14

Utbildningen vid skolan omfattar förskoleklass t.o.m. årskurs 5 och nästa läsår t.o.m. årskurs 6. Till skolan hör Linblommans förskola. Skolbarnsomsorg finns i skolans lokaler. Valstads skola hör till Treklövers utbildningsområde, vars områdeschef också är rektor på skolan.

Valstads skola är uppdelad i två spår - Arken och Skutan. I spåren finns tre åldersblandade grupper: förskoleklass - årskurs 2, årskurserna 3-4 och årskurs 5. Skolbarnsomsorgen är kopplad till varje spår. För barn i behov av särskilt stöd finns Bojen, en särskild undervisningsgrupp. Lärarna arbetar i arbetslag i respektive spår, förskoleklass - årskurs 5 och fritidsverksamhet. Lokalmässigt är skola och skolbarnsomsorg integrerade i de båda spåren. Spåren finns i naturligt avgränsade lokaler i skolan.

Det finns många elever som åker skolskjuts till skolan.

Det är 27 personer som arbetar vid Valstads skola. Vid skolan finns ett tillagningsskök.

Det har funnits skolhus i Valstad sedan 1860-talet. Skolan byggdes 1967, tills för några år sedan kallad Folkabo skola. En tillbyggnad uppfördes 1974. Skolans nuvarande utformning bygger på integrering av förskola, skola och skolbarnsomsorg. Valstads skola har genomgått en omfattande renovering och framstår nu som en av Tidaholms modernaste och bäst utrustade skolor. Skolan har en milsvid utsikt över det vackra Hökensås. Skolan har rika möjligheter till utomhus- och inomhusaktivitet. Det finns en vacker skog i skolans närhet.

Genomförandet av inspektionen i Valstads skola

Skolverket sände den 5 december 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Valstads skola har bestått av undervisningsråden Leif Aljered och Maria N. de Agé. Besök i Valstads skola genomfördes den 31 mars 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Valstads skola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Valstads skola genomfördes formella intervjuer med områdeschefen, tillika rektor, lärare och elever. Telefonintervjuer gjordes med ett antal slumpvist utvalda föräldrar. Lektioner i flertalet grupper besöktes.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

I intervjuer med eleverna framkom att de i stora drag visste vad som menas med demokrati – att man kan få vara med och bestämma. ”Vi får vara med och bestämma på elevrådet”, sade en elev. Enligt eleverna lottas platserna ut till elevrådet. Eleverna tycker att det är en bra skola eftersom det inte förekommer någon mobbning. På skolan finns kamrattstödare, som bl.a. hjälper barn som ser ledsna ut.

Från Arbetsbeskrivningen för Skutan (Lokala arbetsplan) betonas det övergripande målet för förskoleklass - årskurs 5: ”Att skapa gemenskap mellan alla elever och vuxna på skolan.”

I ett protokoll från föräldraföreningens årsmöte vid Valstads skola kan man läsa att skolledningen informerar om att det nu är lugnare på bussarna för både barn och chaufför.

En gång i veckan har eleverna en lektion i EQ (Emotionel Quality). Enligt eleverna talar man om känslor och att man skall vara snälla mot varandra.

Elevernas ansvarstagande syns i ett klassrum där det finns regler för klassvakterna som också har ansvar vid matbord och tömning av papperskorgar. Klassvakterna har ansvar för ”klassens timme”.

Eleverna trivs i skolan och tycker det är roligt där.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att eleverna vid Valstads skola utvecklar normer, värden, ansvar och förhållningssätt som ligger i linje med

läroplanen. Eleverna känner trygghet. Inspektörerna bedömer att arbetet med normer och värden vid Valstads skola är av god kvalitet.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Valstads skola noterar inspektörerna att läraren i en klass försöker åskådliggöra arbetet med mål att uppnå genom att ställa frågan: "När skall man skriva?" Elever och läraren diskuterar när det kan vara bra att kunna skriva t.ex. meddelanden och att man skall kunna skriva brev.

Eleverna formulerar frågor om det som hör samman med förmågan att kunna skriva t.ex. "Vad behöver du för att kunna skriva?" eller "Vad är roligt att skriva?". Från en elevs tankekarta noteras att eleven vill lära sig mer om när det skall vara stor bokstav. En annan elev vill lära sig skrivstil och ytterligare en vill veta när det skall vara punkt och kommatecken. Eleverna formulerar sina egna mål i ämnet svenska t.ex. "Jag vill lära mig mer om ord", "Stava svåra ord" eller "Måste veta om det är ä eller e".

På en annan lektion kan eleverna fångas i frågor om klockan och vad man bör veta om tid och rum.

Under en lektion får eleverna visa att de kan göra redovisningar. Eleverna redovisar den undersökning som klassen genomfört bland kamrater och bland vuxna om hur inställningen är till cykelhjälm. Eleverna visar att de kan använda stapeldiagram och att de kan visa med hjälp av statistik. I de flesta ämnen eller åtminstone i olika teman har eleverna kännedom om målen.

Eleverna visar att de kan arbeta individuellt och i grupp. Eleverna kan redovisa sina kunskaper och färdigheter för yngre kamrater i andra spår på ett elevaktivt och intresseväckande sätt.

Rektorn uppger att lärarna har dokumentation av elevernas kunskapsutveckling inför alla utvecklingssamtal. Skolan använder s.k. "snurror", som åskådliggör elevens individuella kunskapsutveckling i ett ämne. Uppföljningen av elevernas studieresultat är inriktade på svenska, engelska och matematik. Läraren i slöjd, textilslöjd, dokumenterar elevernas arbete med hjälp av foton.

Av 19 elever i årskurs 5 nådde två elever inte godkända resultat i svenska, engelska och matematik på de nationella proven 2003.

Sammanfattningsvis ligger elevernas utveckling och lärande i linje med läroplanens övergripande mål. Uppföljningen av elevernas studieresultat är inriktade på svenska, engelska och matematik. Inspektörerna bedömer att resultatet av skolans pedagogiska arbete är av god kvalitet.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Valstads skola finns regler utformade för hur skolans arbetsmiljö skall vara. I klassrummen finns också regler, som har beslutats av eleverna i årskurserna 3-4 och 5 t.ex. ”Vi är tysta då vi jobbar, vi vill ha arbetsro”, ”Vi räcker upp handen när vi vill ha hjälp” eller ”Vi väntar på vår tur och avbryter inte varandra”. I klassrummen finns anvisningar om var saker och ting skall vara t.ex. ”Böcker och stenciler att rätta”. I en annan klass lyder dagens regel ”Fred mellan T och M”. Det finns även trivselregler som bl.a. betonar allas ansvar och att man skall vara aktsam om det som finns på skolan. I ett klassrum finns speciella regler uppsatta med bl.a. följande påståenden: ”Vi är snälla mot varandra.”, ”Vi använder ett vårdat språk.” eller ”Vi låter alla få vara med.”

Det finns klassråd på skolan och till dessa har man en låda där eleverna kan lägga i lappar om det man vill skall tas upp på klassrådet. På klassrådet läser man upp lapparna och diskuterar det man skall göra. Ibland förs frågorna vidare till elevrådet.

Något som varit uppe på senare tid är kryddor till maten. Många elever vill ha kryddor men det har hänt att elever saltat i varandras mjölk så elevrådet beslutade att det inte skall finnas kryddor och att eleverna inte heller får ha med egna kryddor.

Eleverna sade vid intervjuerna att de tyckte skolan hade fina lokaler och att personalen var bra, inte minst vaktmästaren. Några av de äldre eleverna tyckte dock att en av toaletterna inte ligger tillräckligt ostört eftersom det hörs vad man gör och detta kommenteras av elever som befinner sig utanför.

Under en rast kunde inspektörerna notera hur en lärare tog initiativ till att låta yngre och äldre elever leka tillsammans.

När det gäller skolsköterskan anser eleverna att hon borde vara på Valstads skola oftare – de slår ju sig även när hon inte är här. Sammantaget tycker eleverna att de vistas i en säker skola.

Vid Valstads skola uppmärksammas livsstilsfrågorna med att eleverna har rörelse på schemat och får promenera i en naturskön slinga ca 1.2 km på måndagar och fredagar, direkt på morgonen. Läraren promenerar med eleverna.

Valstads skola samverkar med Föräldraföreningen. Styrelsen för föreningen föreslår, enligt protokoll, att verksamheten på kort sikt t.ex. skall ha klassmöte inom tre veckor efter skolstart, att man skall samverka om problem och att föreningen skall ordna med Uppstartsfest.

Arbetet mot kränkande behandling fungerar bra. Det finns kamrattstödare vid skolan. Eleverna får anmäla sig till uppgiften och därefter är det omröstning. Kamrattstödarna träffas då och då och det är två lärare som har ansvar för dessa träffar. Eleverna uppger att det inte förekommer någon mobbning vid skolan. Eleverna säger emellertid att lärarna bryr sig olika mycket.

Det finns en mobbningsplan för Treklövers utbildningsområde i vilken Valstads skola ingår. Den beskriver såväl förebyggande insatser som åtgärder vid förekomst av mobbning. Däremot innehåller planen inget om arbetet mot kränkande behandling t.ex. mot rasism och främlingsfientlighet eller åtgärder då vuxna kränker elever eller tvärt om.

Elever i årskurs 3-4 uppger att de har en bok, "Jag kan boken", i vilken det står vad man är bra eller dålig på och inom vilka områden. Den fylls i inför varje utvecklingssamtal.

På frågan om eleverna har inflytande i Valstads skola sade några av eleverna att "för det mesta är det lärarna som bestämmer". Vid temaarbeten kan det dock hända att elever får göra olika saker med utgångspunkt från deras varierande intressen.

Eleverna berättar att de och några föräldrar har klagat på några lärare.

Sammanfattningsvis konstateras att eleverna vid Valstads skola har en god arbetsmiljö och ett visst inflytande över utbildningen. Program mot mobbning finns men det har avgränsats till att just omfatta aktiviteter avseende mobbning och inte till det vidare begreppet kränkande behandling. Skolans handlingsprogram mot mobbning behöver därför utvecklas till att även omfatta dessa delar. Programmet bör även omfatta åtgärder som skall användas om vuxna kränker elever. Elevernas möjlighet till inflytande över skolans verksamhet behöver utvecklas.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Valstads skola deltar i försöksverksamheten med utbildning utan timplan.

De flesta elever känner till målen för olika ämnen och teman.

Det finns inget tryckt gemensamt schema för Valstads skola eftersom detta, enligt skolan, skulle låsa fast undervisningen. Inspektörerna gjorde dock noteringar om att det i många klasser fanns uppsatta scheman för dagen t.ex. kl. 8.00 Lässtund, Skriva, English, kl. 9.00 Rast och kl. 9.40 Klassråd, Historia. I en annan klass noteras följande schema: kl. 8.00 Bänkbok, kl. 8.15 fåglar, kl. 9.00

Matematik, kl. 9.20 Rast, kl. 9.40 Veckans ord, kl. 10.00 Idrott ute, kl. 11.00 Lunch, kl. 11.40-12.00 EA dvs. Eget Arbete.

I en annan klass visste inte eleverna vad de hade framför sig under dagen. Inför varje ny verksamhet gav läraren eleverna nya instruktioner och nya arbetsuppgifter.

Det finns lokala arbetsplaner upprättade för Treklövers utbildningsområde i ämnena Svenska, Matematik och Engelska. Den beskriver hur genomförandet skall äga rum för att målen skall nås. Det finns lokal arbetsplan för spåret Skutan vid Valstads skola men ingen övergripande på skolnivå.

Värdegrunden tas upp i EQ - lektionen, som hålls varje vecka i varje klass. Där diskuteras relationer, problemlösning, diskussioner och det förekommer att sketcher spelas. Eleverna tycker att det är en trist timme och de skulle hellre ha velat haft idrott.

Den pedagogiska miljön är lugn och harmonisk vid de lektionsbesök som inspektörerna deltog i. Några elever hade valt att arbeta självständigt medan andra valt att samverka med andra elever. Det förekommer att temaarbeten redovisas för yngre kamrater i ett annat spår.

Eleverna i en klass hade själv valt att placera sig i fyra grupper med namnen Tigrarna, Vargarna, Lammen och Hermelinerna. När eleverna nått målen för lektionen fortsätter de med fritt valda uppgifter. Några elever räknade matematik medan andra fördjupade sig i svenska i enlighet med den egna uppgjorda lektionsplaneringen.

Eleverna vid Valstads skola har alltid en bok på gång s.k. "bänkbok". De har möjlighet att beställa böcker från kommunbiblioteket i Tidaholm. Ibland är det svårt att välja bänkbok, säger någon.

Eleverna har temaarbeten: Istiden, Människokroppen, Riddarliv och Stenåldern. Lärarna bestämmer temat. Eleverna tycker det är roligt med temaarbeten, som redovisas av eleverna då dessa är färdiga. De får också tillvarata sina färdigheter med att använda uppgifter från Internet.

I en klass arbetar eleverna med att bygga isberg i frigolit, som klistras på masonitskivor. Några kamrater har valt att skriva om Istiden.

I en klass får eleverna läxa i geografi och får sedan prov på floder, städer och bergskedjor. Det händer att eleverna får välja redovisningssätt.

Alla elever vid Valstads skola har egna e-post adresser.

Eleverna ges stöd av läraren inom klassens ram. Behöver eleverna mer stöd får eleven detta i Bojen, en särskild undervisningsgrupp. I Treklövers lokala arbetsplan finns en rubrik "Om målen inte nås" med angivna hanteringsrutiner t.ex. att åtgärdsprogram skall upprättas i samarbete mellan hem, elev, speciallärare och klasslärare. Inspektörerna har tagit del av exempel på åtgärdsprogram upprättat vid Valstads skola.

I ett annat dokument i nämnda lokala arbetsplan, som kallas "Barn i behov av särskilt stöd, rutiner vid upptäckt" skall pedagogen fylla i en rapport som skall ges till skolans elevvårdsteam. Teamet diskuterar den inlämnade rapporten och

anvisar vägar t.ex. att ärendet skall tas upp på en elevvårdskonferens eller lämnas till "stödteamet" som består av speciallärare, skolsköterska och rektor.

Utvärderingen av lärandet sker i huvudsak i samband med att eleverna fyller i sin planeringsbok. Oftast handlar det om självvärdering och inte om lärarens upplägg av arbetet. Någon gång får eleverna skriftliga kommentarer från läraren. Elevernas individuella kunskapsutveckling i främst engelska, matematik och svenska åskådliggörs av lärarna med hjälp av bl.a. så kallade "snurror".

Utvecklingssamtalen fungerar enligt intentionerna men eleverna tycker att lärarna pratar mest på dessa samtal. Föräldrarna bekräftade vid intervjuer att utvecklingssamtalen är bra och ger dem information om barnens kunskapsutveckling.

Vid Valstads skola utvecklas omvärldskontakterna med bl.a. besök av brandkåren eller av polisen som talar om trafik kunskap etc. Prao förekommer i årskurserna 3-5 en dag per år. Eleverna skall intervjuar en person som arbetar på Prao-platsen och detta intervjuarbete skall sedan redovisas i skolan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörsteamet att skolans mål och undervisningens innehåll främjar en kunskapsutveckling i linje med den nationella läroplanens. Skolan använder ett varierat arbetssätt som präglas av möjligheter för eleverna att själv få tillämpa egna sätt att lära. Arbetet genomförs i olika konstellationer av självständigt eller grupporienterat arbete inom och utanför undervisningsgruppens ram. Eleverna får göra redovisningar av vad man lärt sig även till yngre kamrater i andra klasser.

Det finns ingen samlad lokal arbetsplan för Valstads skola, vilket är otillfredsställande.

I vissa klasser får eleverna själva formulera egna mål i olika ämnen utifrån intresse och läggning.

Skolan bör bättre dokumentera enskilda elevers kunskapsutveckling inte bara i svenska, engelska och matematik.

Inspektörerna bedömer att den pedagogiska verksamheten i vissa klasser är mycket god och att den kan tjäna som exempel. I andra klasser sker verksamheten på annat sätt t.ex. med läxor på faktauppgifter och prov på veckans ord m.m.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Områdeschefen har sin ordinarie arbetsplats vid Valstads skola för vilken han även är rektor. På Ekedalens skola finns en rektor som också har hand om

barnomsorgen. För den tredje skolan i området, Fröjereds skola, delar områdeschefen och rektorn för Ekedalens skola på ansvaret. De är på Fröjereds skola en dag var per vecka. Sammanlagt finns ledningsresurser motsvarande 1,8 tjänster för de tre skolorna i utbildningsområdet men det skall öka till 2,0 tjänster. Enligt områdeschefen och rektorn har de svårt att hinna med sitt uppdrag.

Enligt personalen vid Valstads skola är det tydligt vem som är rektor. Rektorn har sin arbetsplats vid skolan och är väl förtrogen med verksamheten.

Vissa enkäter har inspektörerna tagit del av för årskurs 2 och 5. Enkäterna fylls i av eleverna som får kryssa i olika alternativ gällande miljö, trivsel, relationer till kamrater och till lärare. Några sammanställningar och analys av enkäterna har inte gjorts vid skolan.

Rektorn fattar beslut om en elev skall gå i den särskilda undervisningsgruppen Bojen. Enligt rektorn tas beslutet i elevvårdskonferens efter samråd med föräldrarna och skolans stödteam.

Skolplanen och en av politikerna fastställd plan för utvärderingsarbetet styr kvalitetsarbetet och vad som skall utvärderas. I kvalitetsredovisningen från Treklövernens utbildningsområde finns vissa avsnitt som tydligt hör samman med Valstads skola. Det finns en Arbetsbeskrivning för spåret Skutan med rubrikerna Arbetslagets mål, Genomförande, Viktiga händelser under läsåret, Övergripande mål m.m.

Skolan lämnar underlag till den gemensamma kvalitetsredovisningen för Treklövernens utbildningsområde men upprättar inte en egen redovisning.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning och ledning fungerar på ett godtagbart sätt.

Kvalitetsredovisning finns endast för hela utbildningsområdet och Valstads skola saknar således en egen kvalitetsredovisning. I kvalitetsredovisningen för utbildningsområdet finns förslag till åtgärder att vidta för att uppnå skolplanens mål. Däremot finns ingen redovisning och analys av de generella resultaten för utbildningsområdet och således inte heller eventuella förslag till åtgärder med anledning av en sådan analys. Utvärderingarna har av politikerna styrts mot skolplanens mål och inte mot de nationella målen. Detta är enligt inspektörerna en brist.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Vid Valstads skola finns inte Elevers val i enlighet med bestämmelserna. Det uppges vara svårigheter med att arrangera ett kvalitetsmässigt bra utbud för eleverna. Elever och föräldrar har inte informerats om rätten till Elevers val i enlighet med bestämmelserna. Eleverna är däremot delaktiga i att välja temaområden i undervisningen.

På spåret Skutan har eleverna, enligt arbetsbeskrivningen, deltagit i studiebesök på bondgård, deltagit i Kullengympa och Skoljoggen. Eleverna har också gjort en skoltidning och satt upp en Cabaret.

Inspektörerna har tagit del av ett veckoblad från Skutan årskurs 5, som innehåller uppgifter om vad eleverna skall göra i matematik, engelska, svenska och "OÄ" (Orienteringsämnen, som bl.a. samhällsorienterande ämnen kallades i tidigare läroplaner). I veckobladet finns också uppgifter om läxor och om läxfria dagar. Information till föräldrarna om nya telefonnummer finns också i veckobladet.

Valstads skola har en fyllig hemsida under Tidaholms kommun med uppgifter om arbetsbeskrivning om skolans uppdelning i spår och om att det finns tre åldersblandade grupper. Vidare finns information om utvecklingssamtal och om hur idrottspassen är organiserade. Hur språkutvecklingen genomförs i spåret Arken finns också att finna på hemsidan samt hur eleverna arbetar i data med First Class m.m.

På hemsidan finns också information om Bojen där utförlig information ges om hur elever i behov av särskilt stöd får hjälp.

Skolan är byggd på sådant sätt att funktionshindrade har lika tillgång till alla delar.

Föräldraföreningen har också en egen hemsida med information om verksamhetens kort- och långsiktiga mål. Protokollen från föräldraföreningens möte finns också utlagda på nätet.

Vid intervjuer med föräldrarepresentanter förstod dessa inte riktigt varför skolan hade organiserat sig i åldersblandade grupper och i s.k. spår.

Sammanfattningsvis får eleverna inte sin rätt till utbildning tillgodosedd avseende Elevens val. Däremot ges eleverna goda möjligheter till fördjupningar i teman och projekt. Skolan är tillgänglig för rörelsehindrade. Information om skolans verksamhet till föräldrarna är god kvalitet. Skolledningen kan dock ge bättre information till föräldrarna om varför skolan valt att organisera sig åldersblandat och i spår. Skolan tar ansvar för att föräldrar skall få del av Föräldraföreningens verksamhet.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Valstads skola finns 19 personal varav 9 är lärare. Merparten av den undervisande personalen har lärarexamen.

På skolan finns en skolutvecklingsgrupp bestående av tre fackliga representanter, en skolledare och en utvecklingsledare från Barn- och utbildningsförvaltningen. Lärarna deltar i kompetensutveckling som främst drivs från centralt håll inom kommunen. Innevarande år deltar man i arbetet med värdegrund samt betyg och bedömningar.

Genom projektet Attraktiv skola får lärarna möjlighet till aktuell kompetensutveckling. I samverkan med Forsens Utbildningsområde deltar man i internpraktik en dag per år. De flesta lärarna har utnyttjat denna möjlighet.

Valstads skola har goda lokalmöjligheter för eleverna att kunna gruppera sig i olika konstellationer. Här finns utrymme för storklassundervisning och gruppaktiviteter.

Det finns gemensamma ställningstaganden för resurshantering i Treklövers utbildningsområde. Vidare tas hänsyn till resursfördelningen avseende specialundervisning. Elever med specifika svårigheter får resurser från det centrala resursteamet. Återstående resurser tilldelas arbetslagen som ger förslag på hur dessa skall användas. Rektorn deltar i arbetsplatsträffar då resurserna debatteras. Beslutet om resurser tas i samverkansgruppen och protokollförs.

Egenproducerade läromedel används ofta för elever i de lägre åldrarna. Det finns dock läromedel som behöver uppdateras.

Tillgången till datorer är bra vid Valstads skola och uppkopplingar till Internet finns. Det finns två digitalkameror vid skolan.

Sammanfattningsvis är tillgången till resurser kompetensmässigt och materiellt tillräckliga. De allra flesta lärare har lärarutbildning och det finns möjlighet till kompetensutveckling.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna gör bedömningen att Valstads skola erbjuder eleverna en god lärmiljö både fysiskt och psykosocialt. Eleverna trivs på sin skola och lärandet sker individuellt, i grupp eller i olika konstellationer över klass- och åldersgränser.

I Valstads skola har klasser och grupper tagit synbara steg i kompetensen att formulera egna mål och arbeta efter dessa mål. I andra klasser äger en annan undervisning rum dvs. man har läxor med prov på faktakunskaper och på veckans ord etc.

Det finns klasser vid Valstads skola som har visat mycket god förmåga att göra redovisningar och som fångar kamraternas intressen.

Valstads skola har tillvaratagit Föräldraföreningens intresse och engagemang för att utveckla verksamheten. Informationen till föräldrar och allmänhet om verksamheten på Valstads skola är bra.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- utveckla former för elevernas inflytande,
- skolans dokumentation avseende elevernas samlade kunskapsutveckling i andra ämnen än engelska, matematik och svenska samt
- skolans handlingsprogram mot kränkande behandling.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas:

- För genomförandet av de fastställda målen för utbildningen i grundskolan skall det finnas en arbetsplan på skolnivå. Sådan arbetsplan saknas (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).
- Kvalitetsredovisning saknas på skolnivå och utbildningsområdets befintliga kvalitetsredovisning saknar analys av måluppfyllelse gentemot de nationella målen (1 och 2 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).
- Skolan anordnar inte Elevers val (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).

Datum	Ort
2004-08-16	Göteborg

Leif Aljered
Maria N. de. Agé